



ČRNOGORCI IZ SKADARSKE OKOLICE.

Jos. V. Sládek.

Dne 27. oktobra je obhajal češki pesnik I. V. Sládek svojo šestdesetletnico. Rojen je bil 27. oktobra 1845. v Zbirohu, študiral je gimnazijo in univerzo v Pragi; l. 1871. je bil imenovan za profesorja angleškega jezika pri trgovinski akademiji v Pragi; razen tega je predaval tudi angleščino na češki univerzi in tehniki. Sedaj živi v pokoju deloma v Pragi, deloma v svojem rojstnem kraju. Sládek je začel literarno delovati v zelo burni dobi. V Ameriki se je bližala koncu kruta vojska za odstranitev suženjstva in tudi Evropa je bila vsa vznemirjena. Nevihta je začela ravsajati najprej na Holštinskem in kmalu potem tudi na Češkem, kjer so leta 1866. izkpravveli tisoči čeških sinov v boju zoper Prusijo. Ob tem času so se vojskovali tudi na Laškem za misel enotnega kraljestva; hkrati se je bliskalo na Balkanu. Češki narod je stal v odločilni opoziciji proti dunajski vladi, ustanavljala so se društva, zborovali tabori, oživljalo se je upanje v češko samostanost; kmalu potem so zopet zapirali češke urednike in pisatelje v ječe. V ti dobi se je začela književna delavnost Sládkova, in vse to ni ostalo brez vpliva na njegovo tvorbo.

Sládek, katerega ime se je prvič pokazalo v listu „Světazor“ l. 1867., je pel pesmi o svobodi in o bojih za svobodo češkega naroda. In le-ta vnema in gorečnost za češki jezik in za svobodo češkega naroda nista zapustili Sládku nikoli več. Mnogo je k tem glasovom Sládkove lire pripelo njegovo bivanje v svobodni Ameriki, kjer je bival dve leti (od l. 1869. 1871.). Leta 1875. je izdal prvo zbirko poezij „Básně“, potem so sledile zbirke: „Jiskry na moři“, „Světloú stopou“, „Na prahu ráje“, „Ze života“, „Sluncem a stínem“, i. t. d. Krasne so Sládkove zbirke pesni za mladino. Pesniku je hčerka

Helenka rastla pred očmi; iskal je zanjo v češki književnosti primernih pesni, in ko je spoznal, da jih ni, je hotel podati Sládek tudi češkim otrokom solnce in cvetove, smeh in pesen, humor in veselje, kakor imajo vse to otroci v Ameriki in na Angleškem, kjer se mladina vzgaja s poezijo izpod peres najboljših pesnikov. In tako so nastale Sládkove pesniške zbirke za mladino: „Zlatý máj“ (1886), „Skřivánčí písně“ (1889), „Zvony a zvonky“ 1894), ki so hitro našle pot do otroških src ter so prozročile pravi prevrat v češki otroški književnosti. Kako lepo, kako mično riše Sládek v teh zbirkah otroško življenje, izraža naivnost, smeh, otroško gorjenje in igranje!

Odlično mesto v češki književnosti imata tudi



Mohamedansko pokopališče v Skadru.

Sládkovi pesniški zbirki „Selské písně“ in „České znělky“ V „Selských písních“ gniljivo izraža ljubezen do kmečke zemlje in proslavlja kmečko delo Kmet nastopa v ti zbirki kot branitelj vsega človeštva, četudi ga ves svet zaničuje. Ne zaupa nikomur, razen Bogu in sebi, ali tudi nikomur ne služi. „Česká